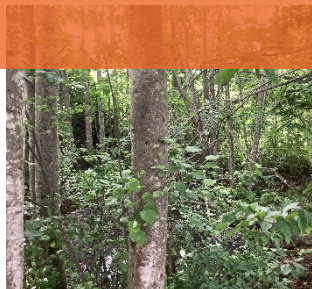


Naturfaglig vurdering i forbindelse med planarbeid ved Kluke gård, Gjøvik kommune

Øivind Gammelmo



Naturfaglig vurdering i forbindelse med planarbeid ved Kluge gård, Gjøvik kommune

Forfattere: Øivind Gammelmo

Publisert: 03.10.2022

Antall sider: 24 sider

Publiseringstype: PDF med aktive lenker

Oppdragsgiver: Kjenseth Miljø AS

Tilgjengelighet: Dokumentet er offentlig tilgjengelig

Rapporten refereres som: Gammelmo, Ø. 2022. Naturfaglig vurdering i forbindelse med planarbeid ved Nedre Fegriveien, Ringerike kommune. Konsekvenser av foreslåtte tiltak. Biofokus-rapport 2022-091. Stiftelsen Biofokus. Oslo.

Forsidebilder: Dyrket mark omkranset av løvskog / Detaljer fra undersøkelsesområdet / Vendelrot / Mindre parti med gråorskog / Kjøreveg i beitemarka. Foto: Øivind Gammelmo

Biofokus rapport 2022–092

ISSN 1504-6370

ISBN 978-82-8449-126-4



Gaustadalléen 21
NO-0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
www.biofokus.no

Forord

Stiftelsen Biofokus har på oppdrag fra Kjenseth Miljø AS undersøkt biologisk mangfold i et planområde ved Kluge gård i Gjøvik kommune. Feltundersøkelser ble gjennomført 27. juni 2022 av Øivind Gammelmo. Prosjektansvarlig i Biofokus har vært Øivind Gammelmo og intern kvalitetssikrer har vært Anders Thylén.

Vi vil takke oppdragsgiver ved kontaktperson Hanne Marie Lium (ArealtekAS) for oversendelse av relevante dokumenter og godt samarbeid i prosjektperioden.

Grua, 03.10.2022

Øivind Gammelmo



Figur 1. Ravinen med Kluge gård i bakgrunnen.

Innhold

1	Innledning	5
1.1	Bakgrunn	5
1.2	Planområde og planlagte tiltak	5
1.3	Naturgrunnlag	7
1.4	Tidligere registreringer	11
2	Metode	11
2.1	Datainnsamling	11
2.2	Konsekvensvurdering	12
3	Naturmangfoldloven	12
4	Resultater	14
4.1	Beskrivelse av planområdet	14
4.2	Naturtyper etter Miljødirektoratets instruks	14
4.3	Rødlistede naturtyper	15
4.4	Artsmangfold	15
4.5	Fremmede arter	16
5	Konsekvensvurdering	17
5.1	Verdivurdering	17
5.2	Påvirkning	19
5.3	Konsekvens	19
5.4	Vurdering opp mot Naturmangfoldloven	20
6	Diskusjon	20
6.1	Hensyn og avbøtende tiltak	20
6.2	Håndtering av fremmede arter	20
7	Referanser	21
	Vedlegg 1. Kategorier for rødlistearter	22
	Vedlegg 2. Kategorier for fremmede arter	23
	Vedlegg 3. Naturtypebeskrivelse	24

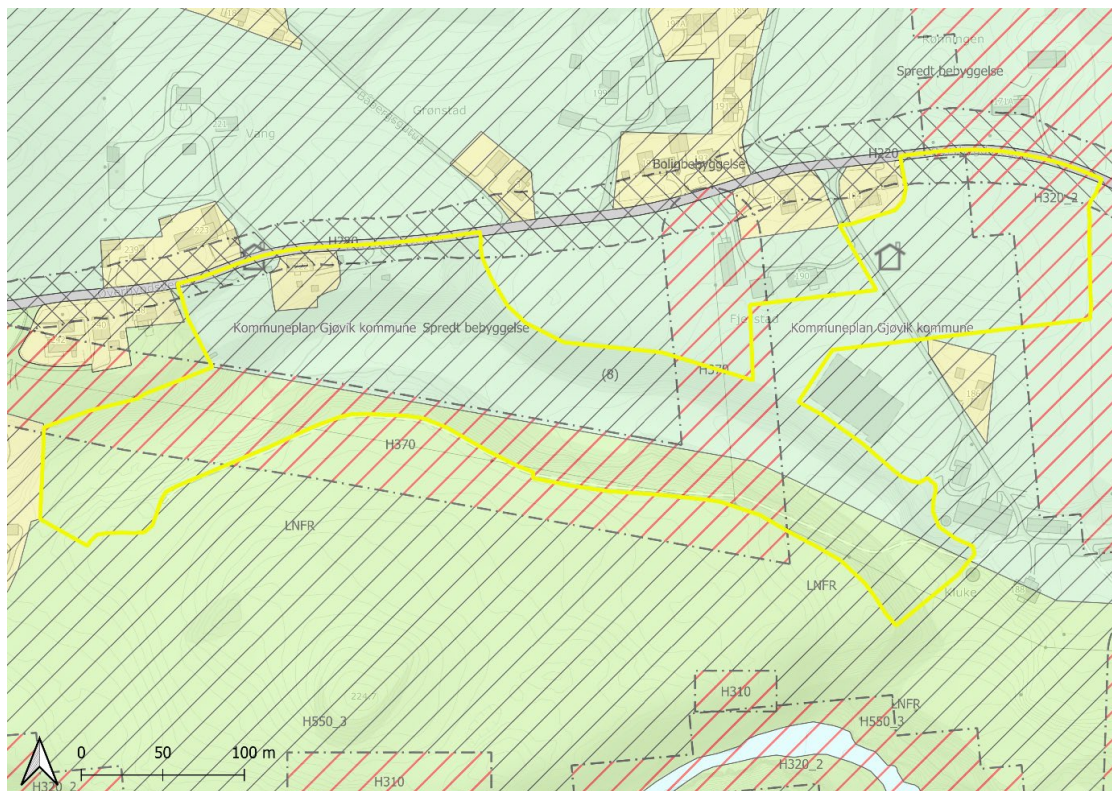
1 Innledning

1.1 Bakgrunn

Bakgrunnen for undersøkelsen er et foreslått massedeponi ved Kluge gård i Gjøvik kommune. Massedeponiet er tenkt å fylle igjen eksisterende ravine vest for Kluge gård. Dette området består i dag av dyrket mark i bunnen, samt løvskogsarealer i nord og sør langs de bratte lisidene. Det meste av denne skogen er hugget. I vest finnes det i dag et åpent beiteareal. Deler av dette området er nylig avvirket. Flere kjøreveger finnes i området. Området er i dag delvis regulert som LNFR-areal etter gjeldende arealplan for Gjøvik kommune (figur 2). I tillegg er større deler av området avmerket med spredt bebyggelse. Det er også angitt en del faresoner som faller innenfor undersøkelsesområdet. De naturfaglige vurderingene i denne rapporten vil være en del av det faglige grunnlaget i planprosessen. Områdets beliggenhet er på sørsiden av Øverbygdsvegen vest og nord for Kluge gård.

1.2 Planområde og planlagte tiltak

Planområdet består i dag av en god del oppdyrket mark i nordvest og i midtre del, samt en del skogkledd areal i skrentene ned mot arealet i midten. Helt i vest finnes det et område med beitemark (se figur 3). Det totale arealet for området som er undersøkt er ca. 70 daa. Ravinen er tenkt å fylles helt igjen (se figur 4-5). Det er i tillegg tenkt å anlegge en ny tilførselsveg som hovedsakelig vil gå over eksisterende dyrket mark. Etter inngrepet er areal tenkt å fungere som jordbruksmark. Det er ikke angitt hva slags type masser det er tenkt at ravinen blir fylt igjen med.



Figur 2. Planområdet som er lik undersøkelsesområdet er vist i gult på reguleringsplanen for kommunen.



Figur 3. En god del av planområdet klassifiseres som fullt dyrket mark (brunt). Skrentene ned mot den fullt dyrka marka i midtre del består av løvskog (lyse grønt). I vest kommer det inn et parti med beitemark (beige).



Figur 4. Eksisterende undersøkelsesområde slik det fremstår i dag.



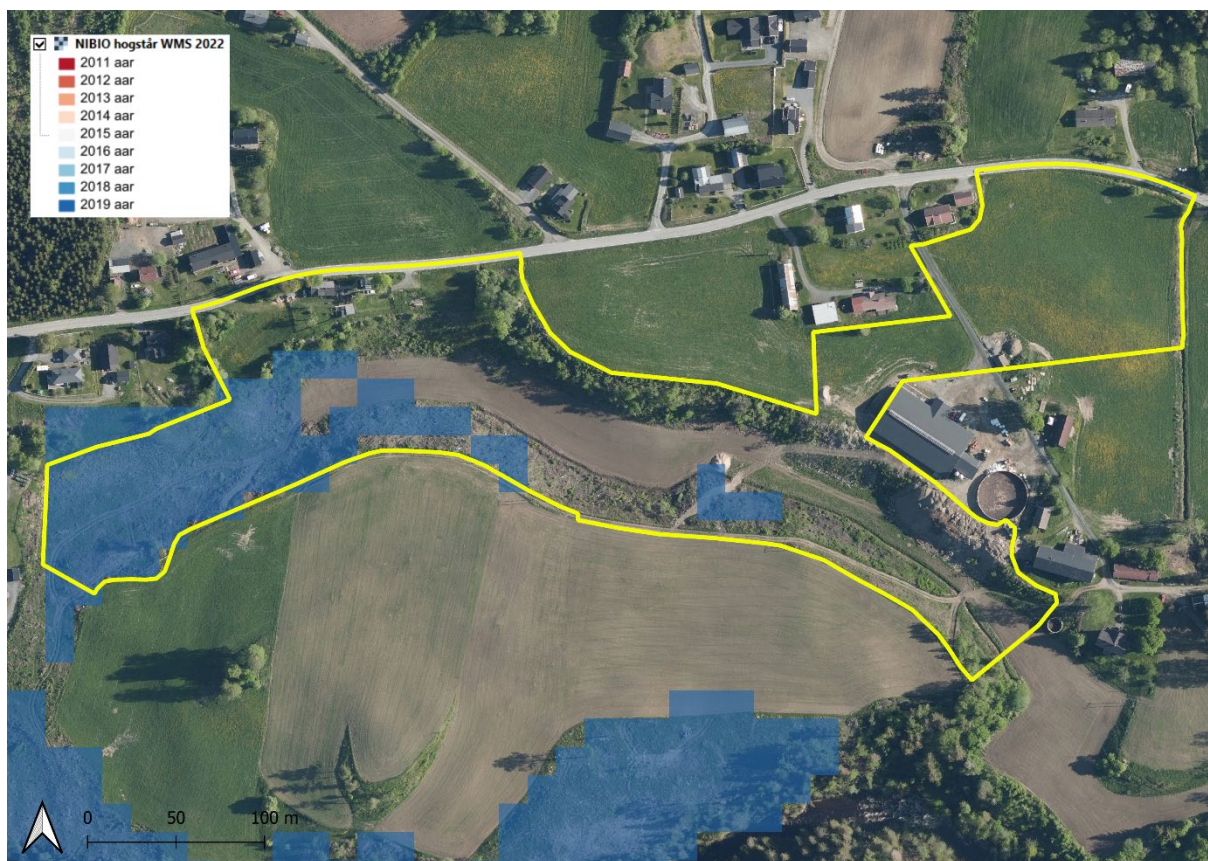
Figur 5. Området slik det vil fremstå etter at ravinen er fylt igjen. Her er også adkomstveg markert.

1.3 Naturgrunnlag

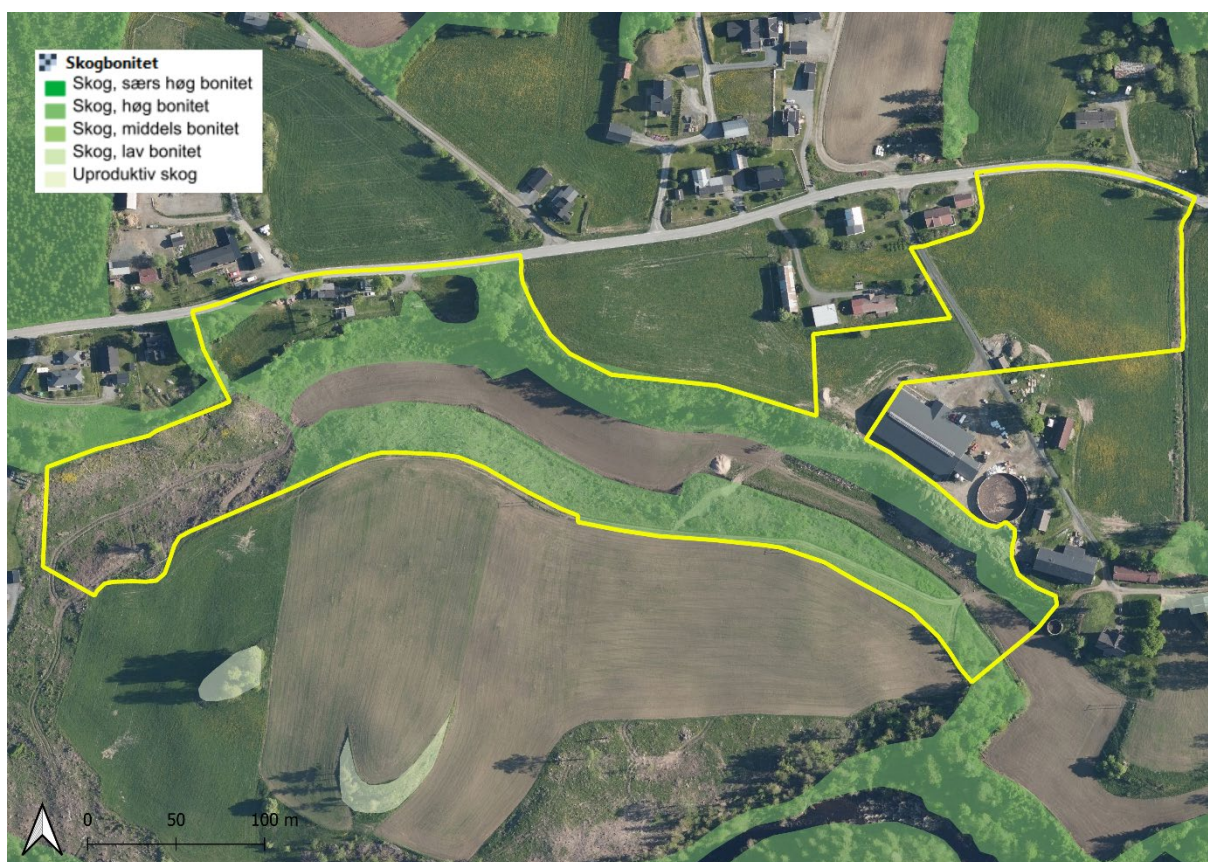
Berggrunnen i området består av kalkstein og løsmassene domineres av et sammenhengende dekke av morenemateriale, stedvis med stor mektighet. Området ligger i sørboreal sone (SB) og i overgangsseksjonen (OC). Store deler av området er fulldyrket mark og i tillegg er betydelig deler av områder beitepåvirket. Kun skrentene ned i den gamle ravinen er skogareal. Det meste av skogen er avvirket i nyere tid. Sammenhengende skogareal finnes kun i skrenten av ravinen i nord. Arealet her er løvskogsdominert og sterkt påvirket av hogst. Noe fuktig mark finnes i forbindelse med kantene av den fulldyrka marka i midten av området. Disse områdene er drenert, med unntak av et lite område i nord med gråorskog. Den historiske utviklingen i området har gått fra et utpreget jordbrukslandskap i 1956 til mer bebyggelse, hogst og annen påvirkning i fram til 2020 (figur 4). Data fra Nibio viser at hogsten i området har foregått i 2019 (figur 5). Skogboniteten i området er høy, noe man også kan se i data fra Nibio (figur 6). Området er en tidligere ravinedal som har drenert ned i elva Vismunda. Området bærer tydelig topografisk preg av å være en tidligere ravinedal (se figur 7).



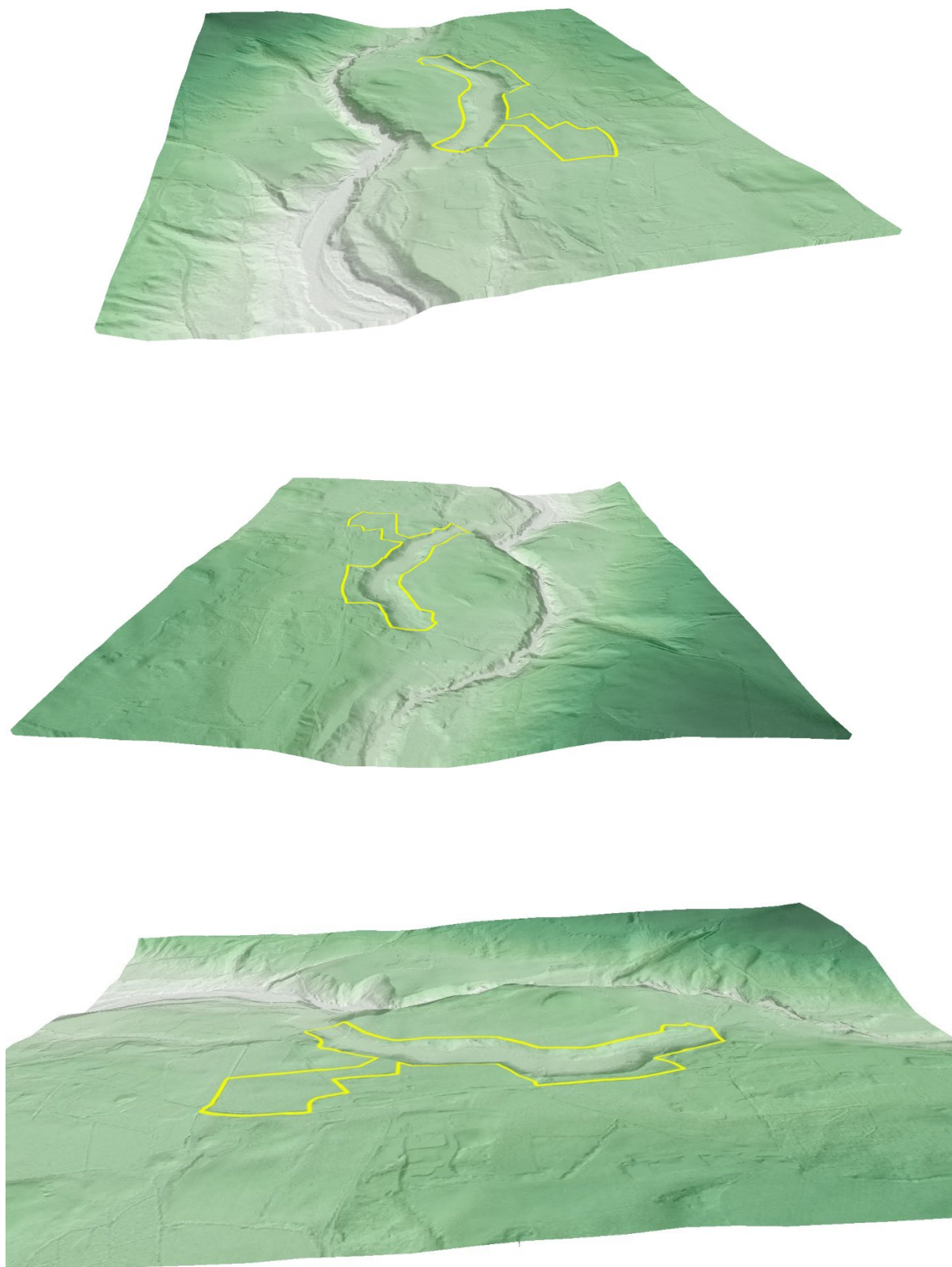
Figur 6. Bildene viser utviklingen ved Kluge fra 1956 (øvre), 1986 (midtre) og 2020 (nedre). I 1956 ser man at jordbrukslandskapet er intakt. I 1986 har det begynt å dukke opp nye boliger i vest, mens jordbrukslandskapet ellers fremdeles er urørt. I 2020 ser vi at skogen er hugget og det har kommet nye driftsbygninger ved Kluge. I tillegg er det kommet flere nye kjøreveger i området. Bildene er hentet fra Norgebilder.no.



Figur 7. Data fra NIBIO viser at hogsten ved Kluge ble gjennomført i 2019.



Figur 8. Data fra NIBIO viser at skogboniteten i området er høy.



Figur 9. Terrengmodell av undersøkelsesområdet (i gult) og omkringliggende areal, vist fra tre ulike retninger. Figuren viser at undersøkelsesområdet er del av en ravinedal som har drenert ned i elva Vismunda. I dag er bunnen av dalen fulldyrket.

1.4 Tidligere registreringer

Det er ikke tidligere registrerte naturtyper etter metodikkene Håndbok DN-13 eller Miljødirektoratets instruks i området. Det er heller ikke gjort MiS-registreringer i skog her. I forbindelse med dette prosjektet ble det hentet inn data fra Artsdatabanken i forhold til rødlistede og fremmede arter. Det er tidligere registrert kåltistel (VU), ask (EN), lind (NT) og smalførstjerne (NT) i området. Av fremmede arter er det registrert hagelupin (SE), parkslirekne (SE) og rødhyll (SE).

2 Metode

2.1 Datainnsamling

Kartleggingstema

Arbeidet har omfattet kartlegging av:

- Naturtyper etter Miljødirektoratets instruks (Miljødirektoratet 2021) basert på NiN2 (Halvorsen et al. 2015)
- Rødlistede naturtyper i henhold til Norsk rødliste for naturtyper 2018 (Artsdatabanken 2018b).
- Biologisk viktig grønnstruktur. Restnatur i byggesonen som ikke «når opp» som naturtype eller viltområde men som likevel har betydning for arts mangfold lokalt.
- Levesteder for rødlistearter og andre forvaltningsrelevante arter. Rødlistekategorier følger gjeldende norsk rødliste (Artsdatabanken 2021). Se vedlegg 2 for forklaring av kategorier.
- Forekomster av fremmede arter iht. Fremmedartslista 2018 (Artsdatabanken 2018a). Se vedlegg 3 for forklaring av kategorier.
- Geologisk mangfold, med fokus på rødlistede landformer (Artsdatabanken 2018b).

Viktige datakilder

Tilgjengelige naturbaser og litteratur er gjennomgått for å samle eksisterende kunnskap om området, herunder Naturbase og Artskart.

Feltkartlegging

Feltarbeidet ble utført av Øivind Gammelmo i juni 2022. Tidspunktet var gunstig for karplanter, men ikke for sopp. Det ble gjennomført en grundig undersøkelse av generelle naturtypeverdier med særlig vekt på de arealene som ble antatt å ha størst potensial for naturtyper og rødlistede arter.

Kartlegging etter Miljødirektoratets instruks

Prioriterte naturtyper er kartlagt og beskrevet i henhold til siste versjon av Kartleggingsinstruks for kartlegging av Naturtyper etter Natur i Norge (Miljødirektoratet 2022). Lokalitetsbeskrivelser er gjort i tråd med denne, og oppsummerer variabler som er avgjørende for lokalitetskvalitet. Naturtyper er

kartlagt i målestokk oppgitt i instruksen, og kartleggingsenhetene er i tråd med NiN versjon 2.2 i målestokk 1:5000 basert på kartleggingsveileder for NiN-kartlegging (Bratli et al. 2019).

2.2 Konsekvensvurdering

Oppdraget gjelder ikke en konsekvensutredning (KU) i juridisk forstand, men for å vurdere konsekvensene av tiltaket har vi for enkelhets skyld basert oss på Miljødirektoratets veileder for konsekvensutredninger for klima og miljø M-1941 (Miljødirektoratet 2020). Det poengteres at det i prosjektet er brukt en noe forenklet tilnærming, tilpasset mindre byggeprosjekter.

3 Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven (Klima- og miljødepartementet 2009) legger føringer for hvordan naturens mangfold skal hensyntas ved ulike typer planlagte tiltak. Nedenfor er paragraf 8-10 under kap. II (alminnelige bestemmelser om bærekraftig bruk) listet, og hver paragraf er kommentert med utgangspunkt i Biofokus rolle i planprosjektet.

§ 8.(kunnskapsgrunnlaget)

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

- Biofokus baserer sine vurderinger om arters bestandssituasjon på den norske rødlisten for truede arter (Artsdatabanken 2021), Artsdatabankens oversikt over alle norske arters utbredelse i Artskart (Artsdatabanken og GBIF Norge 2022), Miljødirektoratets oversikt over prioriterte arter i Naturbase (Miljødirektoratet 2022) og Naturindeks for biologisk mangfold (Jakobsen og Pedersen 2020).
- Vi kartlegger artsmangfoldet og dokumenterer dette gjennom Artskarts løsninger.
- Biofokus baserer sine vurderinger om naturtypers utbredelse og økologiske tilstand på Artsdatabankens rødliste for truede naturtyper (Artsdatabanken 2018b), Miljødirektoratets oversikt over forvaltningsrelevante naturtyper (inkludert rødlistede og utvalgte naturtyper) (Miljødirektoratet 2022), samt på vitenskapelige vurderinger av [økosystemenes økologiske tilstand](#).
- Vi avgrensar og vurderer naturtyper i henhold til Miljødirektoratets instruks for naturtypekartlegging basert på beskrivelsessystemet NiN og/eller etter DN-håndbok 13 om kartlegging og verdisetting av biologisk mangfold. I tillegg finnes det store mengder informasjon fra biologiske undersøkelser gjennom flere tiår som vi bruker aktivt i våre vurderinger.

§ 9.(føre-var-prinsippet)

Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.

- Det vil ikke være mulig i løpet av en enkelt undersøkelse å få en fullstendig oversikt over alle biologiske verdier i et utredningsområde.
- Biofokus bruker faglig skjønn for å avveie hvor detaljerte undersøkelsene trenger å være, samt bruker vår kunnskap om økologiske sammenhenger ved avgrensning og verdisetting av naturtyper, samt når konsekvensene av konkrete tiltak skal vurderes.
- Vi angir i rapporten noe om usikkerheten knyttet til registreringene, og om denne usikkerheten er akseptabel eller ikke. Vi vil foreslå tilleggskartlegginger dersom usikkerheten er for stor.

§ 10.(økosystemtilnærming og samlet belastning)

En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.

- Biofokus bruker de samme kildene som nevnt under «kunnskapsgrunnlaget», og gjør overordnede vurderinger av forekomster, trusler og økologiske sammenhenger på landskapsnivå og i et regionalt og nasjonalt perspektiv.
- Biofokus bruker digitale kart og flybilder for å se på utvikling over tid i et gitt område. Dette gir et godt grunnlag for å vurdere hvilken belastning økosystemet har vært utsatt for tidligere.

4 Resultater

4.1 Beskrivelse av planområdet

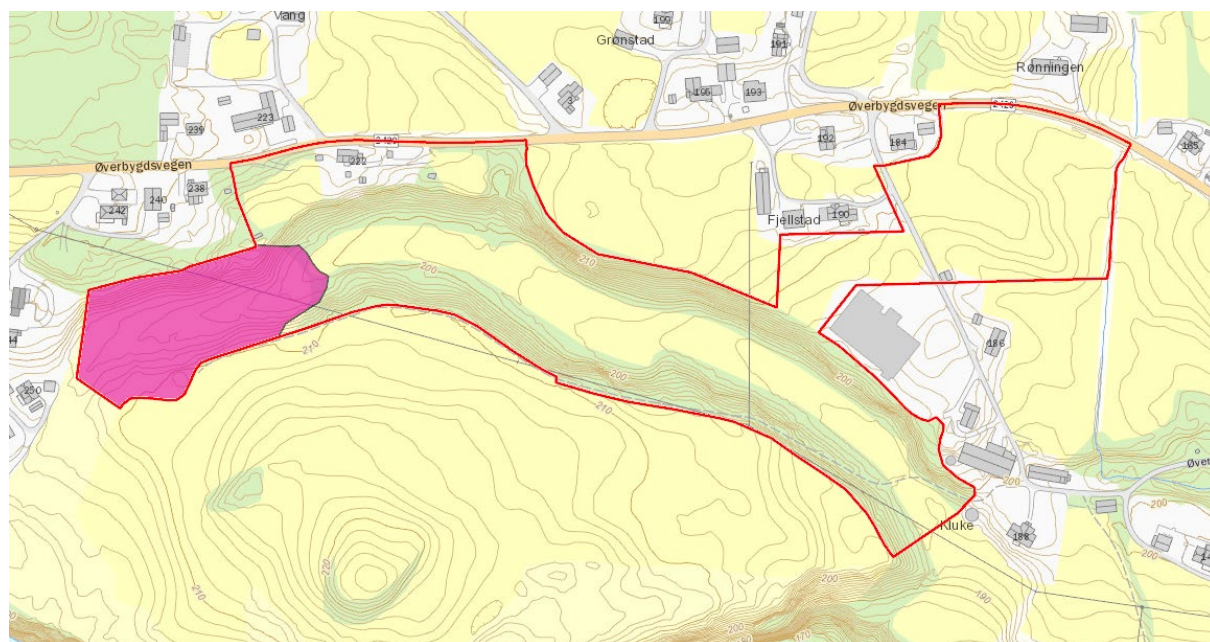
Området domineres av dyrket mark på marine avsetninger i nord, øst og midtre deler. Resten av området består av tresatt mark og områder preget av beitemark. Området bærer sterkt preg av tidligere kulturpåvirkning som beite, dyrking og hogst. I noen deler av området finnes det i dag løvsuksesjoner som følge av hogster av nyere datoer. Noen steder er det hogstflater som bare er noen år gamle. Det går flere veger gjennom området. Fra nord finnes det en gårdsveg fra Øverbygdvegen ned til gården og omkringliggende bebyggelse. Det går også en driftsveg gjennom hele lokaliteten. denne går fra gården ned i ravinen og videre opp på ryggen i sør. Flere kjørevegen i forbindelse med hogsten kan sees.

4.2 Naturtyper etter Miljødirektoratets instruks

Det ble avgrenset en naturtypelokalitet etter Miljødirektoratets instruks. For detaljer se tabell 1 og figur 8. Naturtypen er en tidligere naturbeitemark som i en periode har vært skogkledd og nå åpnet i igjen. Floraen her er ikke spesielt rik.

Tabell 1. Oversikt over naturtyper kartlagt etter Miljødirektoratets instruks.

NIN-ID	Områdenavn	Naturtype	Tilstand	Natur-mangfold	Samlet kvalitet	Areal (daa)
NINFP2210086228	Bruflat	D2.2 Naturbeitemark	Moderat	Moderat	Moderat	9,7

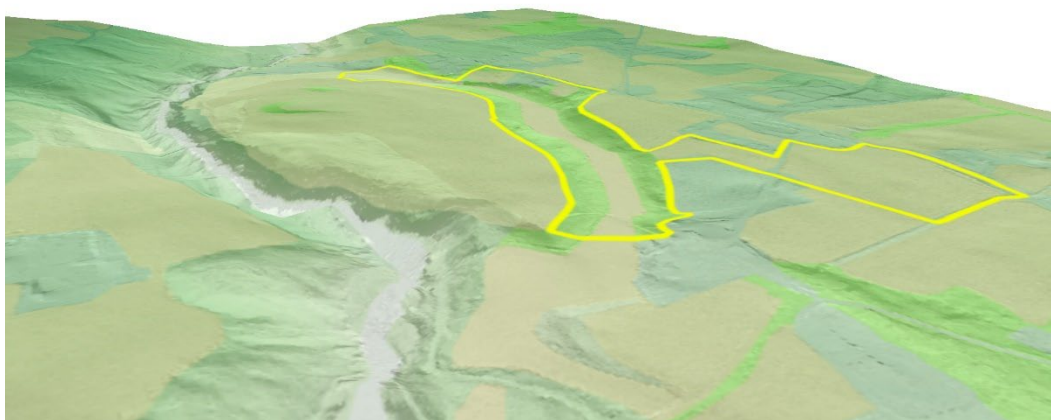


Figur 10. Oversikt over kartlagt naturtype etter miljødirektoratets instruks. Området som er avgrenset er markert med rosa.

4.3 Rødlistede naturtyper

Lokaliteten med naturbeitemark/semi-naturlig eng scorer iht. faktaarket for moderat på alle parametere for å verdisetting (se tabell 1).

Ravinen ved Kluge scorer iht. faktaarket for naturtypen lavt på alle parametere for å verdisette en ravinedal. Siden bunnen av ravinen består av drenert og dyrket mark har den mistet sin erosjonsbasis. Det blir derfor ikke hensiktsmessig å måle lengden. Dybden er ikke over 10 meter fra toppen og ned til den flate bunnen. For å oppnå middels verdi på denne må dybden være over 10 meter. Når det gjelder forgreininggrad scorer ravinen lavt da det i prinsippet ikke finnes forgreininger. Slike forgreiner skal i prinsippet være over 50 meter for å kunne telles med. Denne ravinen har kun et løp. Dermed scorer ravinen lavt for alle parameterne som telles som primære parametere og som dermed skal vektlegges sterkest. Når det gjelder sekundære parametere scorer ravinen som følger. Lavt for inngrepsstatus. Bunnen er planert, det finnes flere kjøreveger i ravinen og den er drenert/lagt i rør. Deler av kantene er fyllinger. Ravinen er avskåret fra andre omkringliggende raviner av jordbruksareal, veger og boligområder. De nærmeste ravinene ligger på motsatt side av elva Visminda ved Næperud og Bakkombekken. I tillegg finnes en ravine på nordøstsiden av gården Gloppe øst for Kluge. Ravinen bør sees i sammenheng med disse og andre raviner langs Vismunda. På bakgrunn av dette blir denne ravinen ikke avgrenset som geotop og det gis ingen verdi.



Figur 11. Området ved Kluge har et tydelig preg av å være en gammel ravine, men man kan også tydelig se at den er planert i bunnen.

4.4 Artsmangfold

Resultat fra feltbefaring og uttrekk fra Artskart viser at det er registrert 4 arter av rødlistede arter, alle karplanter. Artene er registrert i skråningene ned mot eksisterende jordbruksareal i den gamle ravinen. Det er ikke gjort grundige undersøkelser av mangfoldet av alle artsgrupper, slik at det kan finnes flere rødlistearter av for eksempel insekter, moser, lav og sopp i området.

Tabell 2. Arter/Rødlistearter registrert i området.

Artsgruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Kategori	Siste funn
Karplanter	<i>Fraxinus excelsior</i>	ask	Sterkt truet (EN)	27.06.2022
	<i>Cirsium oleraceum</i>	kåltistel	Sårbar (VU)	27.06.2022
	<i>Tilia cordata</i>	lind	Nær truet (NT)	27.06.2022
	<i>Thalictrum simplex</i>	smalfrøstjerne	Nær truet (NT)	

4.5 Fremmede arter

Av fremmede arter er rødhyll, hagelupin og parkslirekne registrert. Rødhyll er registrert flere steder på hogstflatene, samt i forbindelse med beitemarka i vest. Hagelupin er i hovedsak registrert langs Øverbygdvegen, men ble også påvist ved Kluge gård. Parkslirekne ble registrert langs Øverbygdvegen i nærheten av avkjørsel til Båbergsgutua.



Figur 12. Rødhyll (SE).

5 Konsekvensvurdering

5.1 Verdivurdering

For å kunne vurdere konsekvenser av tiltaket iht. Miljødirektoratets veileder M-1941 (ref) er området delt inn i ulike delområder for verdisetting, se figur 11 og tabell 3. Innenfor det aktuelle planområdet er det registrert én naturtypelokalitet naturbeitemark med moderat kvalitet, samt 4 rødlistede arter. Naturtypelokaliteten består av naturbeitemark i planområdets vestre del, og er vurdert å ha «middels verdi». Den delen av arealet som ikke er fulldyrket (løvskog på høy bonitet) vurderes til biologisk viktig grunnstruktur og regnes som å ha «noe til middels verdi» for vanlige arter og deres funksjonsområder. Det er her også tatt høyde for at ravinedal er en sårbar naturtype. Skog- og beitearealene utgjør et nokså intakt kjerneområde med natur i et sterkt fragmentert landskap. Areal som er fulldyrket eller som har annen påvirkning (veger/fyllinger/etc.) ansees å ha ubetydelig til noe verdi.



Figur 13. Viser delområdene med verdi (grått = ubetydelig verdi, gult = noe verdi, oransje = middels verdi). Området er delt opp i flere delområder for etter grad av påvirkning av hogst, intakt skog og øvre/nedre del av ravinen.

Tabell 3. Tabell for verdisetting av delområder basert på Verditabell for naturområder i M-1941. Verdilinen kan flyttes trinnløst i tabellen og gjøres kortere eller lenger etter behov.

Delområde	Ubetydelig verdi	Noe verdi	Middels verdi eller forvaltningsprioritet	Stor verdi eller høy forvaltningsprioritet	Svært stor verdi eller høyeste forvaltningsprioritet	Kommentar
Delområde 1						Naturtype etter MI med moderat kvalitet
Delområde 2						Viktig grønnstruktur
Delområde 3						Bebyggelse og fulldyrket mark
Delområde 4						Viktig grønnstruktur
Delområde 5						Fulldyrket mark
Delområde 6						Viktig grønnstruktur
Delområde 7						Fulldyrket mark, veg og bebyggelse
Delområde 8						Fulldyrket mark, fyllinger og veger.
Delområde 9						Viktig grønnstruktur

5.2 Påvirkning

Tiltaket påvirker i stor grad hele planområdet. Dersom tiltaket slik det foreligger i dag gjennomføres vil dette bety at størstedelen av området blir fylt igjen og planert. For delområde 2, 4, 6 og 9 vil det bety at størstedelen av området vil bli berørt og ha en påvirkning tilsvarende «sterkt forringet» til «forringet» alt avhengig av hvor mye av den tidligere ravinen som vil bli fylt igjen. For delområdene 3, 5, 7 og 8 settes påvirkningen noe lavere siden naturverdiene her er noe lavere og påvirkningen fra tidligere høyere. For delområde 1, hvor det er registrert en naturtype, settes påvirkningen til «sterkt forringet».

Tabell 4. Tabell for vurdering av påvirkning på naturmangfold basert på M-1941.

Planen eller tiltakets påvirkning på delområdene	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet	Kommentar
Delområde 1						De opprinnelige landskapsformene ødelegges. Verdien av naturtypen som er her vil forsvinne.
Delområdene 2, 4, 6 og 9						De opprinnelige landskapsformene ødelegges. Kun kunstige bygges opp. Verdien av de viktige grønnstrukturene forringes.
Delområdene 3, 5, 7 og 8						De opprinnelige landskapsformene ødelegges. Kun kunstige bygges opp.

5.3 Konsekvens

Samlet konsekvensgrad vurderes til å ha «noe til betydelig negativ konsekvens» i iht. metodikken i M-1941:

Naturbeitemarka i vest med den registrerte naturtypen vurderes til å ha «middels verdi og forvaltningsprioritet» og påvirkningen av det planlagte tiltaket vurderes her til «sterkt forringet», hvilket tilsier at tiltaket medfører «betydelig miljøskade». Områdene 2, 4, 6 og 9 vurderes til å ha «noe verdi» og påvirkningen av det planlagte tiltaket vurderes her til «forringet» til «sterkt forringet» da de opprinnelige landskapsformene ødelegges helt og de viktige grønnstrukturene forsvinner, hvilket tilsier at tiltaket medfører «noe til betydelig miljøskade». Områdene 3, 5, 7 og 8 vurderes til å ha «ubetydelig verdi» til «noe verdi» og påvirkningen av det planlagte tiltaket vurderes her til «noe forringet» til «forringet» da de opprinnelige landskapsformene ødelegges helt, hvilket tilsier at tiltaket medfører «noe miljøskade».

Totalt sett medfører «tiltaket noe til betydelig negativ konsekvens».

5.4 Vurdering opp mot Naturmangfoldloven

§ 8. (kunnskapsgrunnlaget)

Planområdet er kartlagt for forekomst av naturtyper og viktig grønnstruktur. Artsregistreringer for alle artsgrupper er ikke grundig gjennomført, men egne feltregistreringer sammen med registreringer i Artskart gir et godt bilde av både forekomster og potensial. Kunnskapsgrunnlaget er vurdert som godt nok til å kunne vurdere områdets naturverdi og konsekvenser av tiltaket.

§ 9. (føre-var-prinsippet)

Føre var prinsippet regnes i denne sammenheng som lite relevant siden kunnskapsgrunnlaget ansees som godt.

§ 10. (økosystemtilnærming og samlet belastning)

Planområdet huser en avgrenset naturtype samt noen viktige grønnstrukturer. Enhver form for inngrep i disse i form av deponering av masse vurderes å ha negativ betydning for naturkvalitetene i området. Mer spesifikt kan en ikke vurdere dette før planene er mer endelige.

6 Diskusjon

6.1 Hensyn og avbøtende tiltak

Slik det fremtidige tiltaket foreligger med massedeponi og igjenfylling, samt anleggelse av veger i området vil naturverdiene i undersøkelsesområdet bli borte. Tiltaket vil være irreversibelt, da det medfører fjerning av intaktnatur og restene av ravinen som geotype. Som avbøtende tiltak bør man vurdere om delområde 1 helt i vest kan spares i sin helhet og deler av grønnstrukturene i ravinesidene spares som grønnstrukturer. Dette vil muligens medføre at ravinen ikke kan gjenfylles i så stor grad som planlagt. Hvor mye av ravinen som er planlagt gjenfylt er ikke gitt fra oppdragsgiver. Ved å redusere igjenfyllingen og ved å spare delområde 1 vil man i stor grad kunne beholde dagens verdier i området. Ravinen som geologisk landform blir uansett negativt påvirket, men den var ikke heller intakt før tiltaket. Som et andre alternativ bør delområde 1 spares så langt det er mulig.

6.2 Håndtering av fremmede arter

Det bør forhindres at fremmede arter spres videre ved arbeid i området. Fremmede arter som allerede befinner seg her bør bekjempes. Det bør forhindres at nye fremmede arter tilføres ved massedeponering for å unngå at naturverdiene forringes ytterligere. For hensyn knyttet til flytting av masser vises til Misfjord & Angel-Petersen (2018). For å bekjempe fremmede arter som allerede har etablert seg i området bør man følge faglige råd som er tilpasset hver art (Blaalid et al. 2017).

7 Referanser

- Artsdatabanken. 2018a. Fremmedartslista 2018. <https://www.artsdatabanken.no/fremmedartslista2018>
- Artsdatabanken. 2018b. Norsk rødliste for Naturtyper 2018. <https://www.artsdatabanken.no/rodlistefornaturtyper>
- Artsdatabanken. 2021. Norsk rødliste for arter 2021. <https://artsdatabanken.no/lister/rodlisteforarter/2021/>
- Artsdatabanken og GBIF Norge. 2022. Artskart - internettportal for artssøk. <http://artskart.artsdatabanken.no/>
- Blaalid, R., Often, A., Magnussen, K., Olsen, S. L. & Westergaard, K.B. 2017. Fremmede skadelige karplanter – Bekjempelsesmetodikk og spredningshindrende tiltak. – NINA Rapport 1432. 87 s. <https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/m906/m906.pdf>
- Direktoratet for Naturforvaltning. 2000. Viltkartlegging. - DN-håndbok 11.
- Direktoratet for Naturforvaltning. 2007. Kartlegging av naturtyper - verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13. 2. utgave 2006 (oppdatert 2007). DN-håndbok 13. https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/dirnat2/attachment/54/handbok-13-080408_low.pdf
- Drageset, O.-M. 2020. Naturmangfold og grønn infrastruktur i Ås kommune. Norconsult-rapport 2020. s.43.
- Erikstad, L. 1992. Recent changes in the landscape of the marine clays, Østfold, southeast Norway. Norsk geogr. Tidsskr. 46:19-28.
- Erikstad, L. 2014. Utkast til faktaark som skal brukes ved kartlegging i 2014 - Geotoper. Pages 17-26 in Miljødirektoratet, editor. Miljødirektoratets veileder for kartlegging, verdisetting og forvaltning av naturtyper på land og i ferskvann. Upublisert. Miljødirektoratet,, Trondheim.
- Halvorsen, R., Bryn, A., Erikstad, L., et al. 2015. Natur i Norge - NiN. Versjon 2. <https://www.artsdatabanken.no/NiN>
- Jakobsen, S. og Pedersen, B. 2020. Naturindeks for Norge 2020. Tilstand og utvikling for biologisk mangfold. NINA Rapport 1886., s.118. <https://brage.nina.no/nina-xmloi/bitstream/handle/11250/2686068/ninarapport1886.pdf?sequence=3&isAllowed=y>
- Klima- og miljødepartementet. 2009. Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven). <http://lovdata.no/dokument/NL/lov/2009-06-19-100>
- Miljødirektoratet. 2015. Veileder for kartlegging, verdisetting og forvaltning av naturtyper på land og i ferskvann. . s.38.
- Miljødirektoratet. 2020. Konsekvensutredninger for klima og miljø. Veileder M-1941. <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/overvaking-arealplanlegging/arealplanlegging/konsekvensutredninger/>
- Miljødirektoratet. 2022. Kartleggingsinstruks - Kartlegging av terrestriske naturtyper etter NiN2. M-2209., s.372. <https://www.miljodirektoratet.no/publikasjoner/2022/januar/kartleggingsinstruks-kartlegging-av-terrestriske-naturtyper-etter-nin/>
- Miljødirektoratet. 2022. Naturbase. <http://kart.naturbase.no/>
- Misfjord, K. og Angell-Petersen, S. 2018. Håndtering av løsmasser med fremmede skadelige plantearter og forsvarlig kompostering av planteavfall med fremmede skadelige plantearter. M-982. <http://www.miljodirektoratet.no/Documents/publikasjoner/M982/M982.pdf>

Vedlegg 1. Kategorier for rødlistearter

Norsk rødliste for arter (Artsdatabanken 2021) lister og vurderer norske arters risiko for utryddelse. For å vurdere en spesifikk arts risiko for utryddelse vurderes grovt sett artens sjeldenhet, tilbakegang og leveområdets størrelse og fragmentering. Målsettingen med den nasjonale rødlisten er å sikre at artene ikke forsvinner fra landet.

Artene på rødlisten er rangert i seks kategorier. Kategoriene viser hvor høy risiko artene i kategorien har for å dø ut, forutsatt at forholdene ikke endres.

Tabell 1. Kategorier for arter som er rødlistet.

RL-kategori	Rødlistekategori	Forklaring
RE	Regionalt utdødd (Regionally Extinct)	Arter som er utdødd som reproduserende i landet. Ifølge IUCN skal denne kategorien kun benyttes når det ikke er spor av tvil om at arten er utryddet i landet. I tillegg skal arten ha produsert i Norge de siste 200 årene.
CR	Kritisk truet (Critically Endangered)	Arter som har ekstremt høy risiko for å dø ut (50 % sannsynlighet for utdøing innen 3 generasjoner og minimum ti år)
EN	Sterkt truet (Endangered)	Arter som har svært høy risiko for å dø ut (20 % sannsynlighet for utdøing innen 5 generasjoner, minimum 20 år).
VU	Sårbar (Vulnerable)	Arter som har høy risiko for å dø ut (10 % sannsynlighet for utdøing innen 100 år).
NT	Nær truet (Near Threatened)	En art er nær truet når den ikke tilfredsstiller noen av kriteriene for CR, EN eller VU, men er nære ved å tilfredsstille noen av disse kriteriene nå, eller i nær framtid.
DD	Datamangel (Data Deficient)	En art settes til kategori datamangel når usikkerhet om artens korrekte kategoriplassering er svært stor, og klart inkluderer hele spekteret av mulige kategorier fra og med CR til og med LC.

Tabell 2. Kategorier for arter som ikke er rødlistet.

Kategori	Kategori	Forklaring
NE	Ikke vurdert (Not Evaluated)	Arter som ikke har blitt vurdert. Dette kan for eksempel skyldes dårlig utredet taksonomi, dårlig kunnskapsgrunnlag eller mangel på tilgjengelig kompetanse.
NA	Ikke egnet (Not Applicable)	Arter som ikke skal vurderes på nasjonalt nivå. I hovedsak fremmede arter hvilket er arter som er kommet til Norge ved hjelp av mennesket eller menneskelig aktivitet etter år 1800.
LC	Livskraftig (Least Concern)	Dette er arter som ikke er direkte truet og har livskraftige bestander i Norge.

Vedlegg 2. Kategorier for fremmede arter

Fremmedartslista for Norge (Artsdatabanken 2018a) lister og risikovurderer arter som bevisst eller ubevisst er innført til Norge ved hjelp av mennesket, etter år 1800.

Dette betyr at alle arter som er tatt inn i Norge etter 1800 betegnes som fremmede arter. De fremmede artene blir vurdert etter invasjonspotensial og økologisk effekt og blir satt i en kategori som viser hvilken grad av trussel arten utgjør for norsk natur. Invasjonspotensial angir sannsynlighet for artens spredning og etablering i naturen, og sannsynlig hastighet for invasjonen. Økologisk effekt viser i hvilken grad den fremmede arten kan påvirke stedegne arter og naturtyper.

Tabell 1. Kategorier i Fremmedartslisten for Norge 2018.

FA-kategori	Kategori	Forklaring
SE	Svært høy risiko (Severe impact)	Fremmede arter med en svært høy risiko er faktiske eller potensielle økologiske skadegjørere og har potensial til å etablere seg over store områder.
HI	Høy risiko (High impact)	Fremmede arter med høy risiko har stor spredning med en viss økologisk effekt, eller stor økologisk effekt med en begrenset spredning
PH	Potensielt høy risiko (Potentially high impact)	Fremmede arter med potensielt høy risiko har enten store økologiske effekter, kombinert med et lite invasjonspotensial, eller et stort invasjonspotensial, men ingen kjente økologiske effekter.
LO	Lav risiko (Low impact)	Fremmede arter med lav risiko er ikke dokumentert å ha noen vesentlig negativ påvirkning på norsk natur.
NK	ingen kjent risiko (No known impact)	Fremmede arter uten kjent risiko har ingen kjent spredningspotensial og ingen kjente økologiske effekter

Vedlegg 3. Naturtypebeskrivelse

Bruflet

Naturtype: D2.2 Naturbeitemark (ntyp_D02_01)

Kartlagt: 27/06/2022 17:28

Nøyaktighet: Meget god (5 - 20m)

Størrelse: 9694 m²

Tilstandsvurdering: Moderat

Naturmangfoldvurdering: Moderat

Samlet lokalitetskvalitet basert på Miljødirektoratets instruks: Moderat lokalitetskvalitet

Tilstand beskrivelse: Tilstand er vurdert som moderat da lokaliteten er i bruk som naturbeitemark etter nylig å ha blitt hugget, enkelte fremmede darter og med spor etter gjødsling. Lokaliteten er ikke tidligere undersøkt. Engarter har i betydelig større grad dominert tidligere enn i dag. En større del av området har et mer gjødslet preg.

Naturmangfold beskrivelse: Lokaliteten skårer moderat for størrelse og antall habitatspesifikke arter.

Biofokus

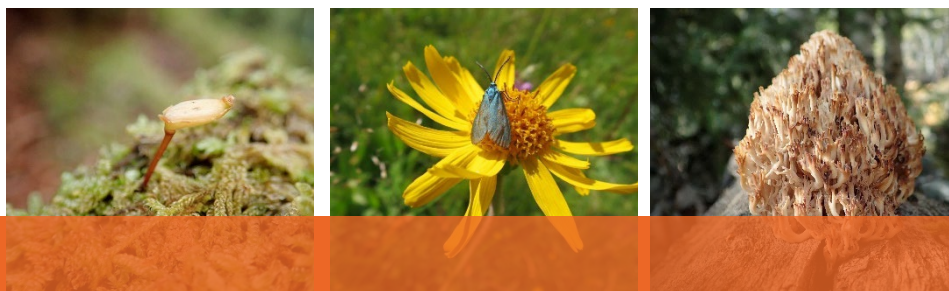
– for et godt kunnskapsgrunnlag

Biofokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. Biofokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. Biofokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetting av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. Biofokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir den digitale rapportserien **Biofokus rapport**.



Biofokus rapport 2022–092
ISSN 1504-6370
ISBN 978-82-8449-126-4

Gaustadalléen 21
NO-0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
biofokus.no